

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po peti:

in kraje bivše Avstro-Ogrske:

za leto skupaj naprej . . . K 60—
pol leta 30—
četrt leta 15—
na mesec 5-50

za Nemčijo:

celo leto naprej K 65—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto naprej K 70—

Vprašanjem glede inzeratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Sprejemništvo (spodaj, pritličje, levo). Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 99.

Kajenje vseh dni vročih, čvrstih cigare in pramnikov.

Inzerati se sklanjajo po posamičnem prostoru in sicer 1 mm visok ter 54 mm širok prostor; enkrat po 12 vlin, dvakrat po 11 vlin, tiskani po 10 vlin. Poslano (enkrat prostor) 30 vlin, parče in zabavke (enkrat prostor) 20 vlinarjev. Pri večjih inzeratih po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročnino vnaprej po nakazilu. Vse na samo plačilo naročbe brez posilne denarja se ne morejo nikakor oziroči. „Narodna Tiskarna“ telefon št. 99.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani:

dostavljen na dom ali če se hodi po:

celo leto naprej K 58— | četrt leta naprej K 15—
pol leta 29— | na mesec K 5—

Posamezna številka velja 30 vinarjev.

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v I. nadst. levo), telefon št. 94

Sedanji politični položaj.

Naš urednik je včeraj imel priliko razgovorjati se z g. ministrom dr. A. Kramerjem o raznih aktualnih vprašanjih. Ta razgovor podajamo v naslednjem:

Gospod minister prihajate ravno s sarajevskega sestanka jugoslovanskih demokratov. Kakšni so utisi, ki jih odnate s tega zborovanja?

Vsi udeleženci sarajevskega zborovanja smo se vrnili pod globokim utisom, da je bil v Sarajevu položen temelj za politično organizacijo, ki odkrite stopa pred narod kot državotvorna stranka in prevzema delo in odgovornost pri zgradbi naše kraljevine in notranjo konsolidacijo našega naroda v duhu moderne demokracije, socialne pravice in radikalnega gospodarskega programa. V sarajevskem taboru je že sedaj bila zbrana velika večina vseh v narodno predstavništvo poslanih narodnih zastopnikov s teritorija bivše avstro-ogrške monarhije. Sarajevo pa je šele začetek. Brez dvoma se bo veliki pokret za organizacijo jedinstvene demokracije državotvorne stranke razmahnil prav v kratkem tudi v Srbiji, kjer velika večina političarjev brez razlike strank soglašajo z idejami jugoslovanske demokracije.

Katero srbske stranke pa pridejo v upoštevanje, katere se bodo pridružile veliki jedinstveni IDS?

Sarajevskega sestanka se ni udeležila nobena srbska stranka. Mi smo hoteli najprej takorekoč med seboj razčistiti situacijo in ugotoviti vsaj načelno program, da nas bodo srbske stranke mogle dobro razpoznati in da bodo vedele, s kom imajo opravka. Nadejamo se, da se ni jedra srbska stranka ne bo odtegnila dolžnosti, ki so jo prevzele vse, ko je narodna skupščina soglasno sklenila ujediniteljno in ko so to dolžnost s tem soglasnim sklepom prevzeli vsi politični delavci dosedanje kraljevine Srbije. Ali bo mogoče raztegniti novo strankarsko organizacijo na Srbijo tako, da se ji priključijo posamezne dosedanje stranke (mi bi hoteli vse) v celoti, ali se pa politični položaj še le tam razvije v podobni smeri, kakor pri nas, in se bo nova organizacija mogla razviti še le na ruševinah sedanjih, je praktično vprašanje, katerega rešitev moramo prepustiti neposredni bodočnosti.

Kakšen položaj nastane v ustanovitvi nove stranke v narodnem predstavništvu?

V Sarajevu ustanovljena nova politična organizacija bo razpolagala z največjim številom poslancev v začasnem narodnem predstavništvu. Stela bo okrog 90 poslancev. Skupaj predvsem s srbskimi strankami in z drugimi skupinami (tu mislim predvsem na slovensko VLS, ki ima svojega voditelja v kabinetu in s tem kaže svojo pripravljenost sodelovati v večini pri izvedbi prvih težkih nalog našega novega državnega življenja) — skupaj s temi skupinami, torej bo narod razpolagal v našem začasnem parlamentu s trdno, svoje odgovornosti si sveto večino, ki je tudi največjega pomena za dobo, ko bo treba iti z velikim državnim in socialno-političnim programom v volitve v ustavno skupščino.

Kdaj bo to?

Ko smo stvorili v Beogradu načelno ujedinitelje, smo bili sporazumni, da se mora konstituenta sestati najkasneje v šestih mesecih po zaključku miru. Konferenca v Parizu pa teko počasi in dan, ko bo zaključen mir formalno, je morda še tako oddaljen, da se bo moral ta termin morda precej skrajšati. Zdi se mi mogoče, da bomo letos v poznem poletju šli v volilno borbo za jedinstvo naroda in kraljevine Slovencev, Hrvatov in Srbov.

S katero parolo?

Prijatelj Svetozar Pribičević je v svojem sarajevskem govoru to parolo označil prav precizno: za demokracijo parlamentarno in konstitucionalno monarhijo pod narodno dinastijo Karađorđevićev za politični cen-

tralizem in za upravno decentralizacijo.

Hočemo trdno državno organizacijo, ki naj čim bolj pospeši in omogoči notranje ujedinitelje našega naroda, zahtevamo torej eno državo z enim vladarjem, eno vlado in eno zakonodajo, brez dualizma in drugih izumov. Hočemo pa istočasno najširšo ljudsko samoupravo, v kateri naj občine, okraji, okrožja in morda še večje upravne celote, sestavljene po geografsko - gospodarskih potrebah, nikdar pa po historičnih in plebskih vidikih, omogočijo čim najbolj intenzivno udeležbo naroda v upravnih poslih.

Na teh načelih bo temeljil tudi vladni predlog o ustavi in načelih državne upravne organizacije, kateri predlog je poverjen mojemu ministru.

V zadnjem času se množe napadi na gosp. ministra Pribičevića in Vas, na prvega kot besnega centralista, na Vasa pa kot njegovega pomagača, ki pripravljajo neko zahrbito volilno geometrijo.

Odgovarjanje na takšne napade je malo koristno opravilo. Napadi prihajajo po veliki večini od strani, ki se poslužujejo takega orožja v obrambo svojih separatističnih ali pa strankarskih ciljev in spekulacij. Čitali ste v nekem hrvatskem listu v poročilu o mojem sarajevskem govoru celo trditve, da sem »razvijal framsanske teorije o konstituciji, akoravno nisem izrekel besedice, ki bi je ne mogel podpisati političar klerikalnega mišljenja, ako se sicer stinja s programom političnega centralizma in najširše decentralizirane narodne samouprave. Najboljši protidokaz proti takšnim trditvam je pač dejstvo, da se je novi organizaciji pridružil tudi znani bosanski hrvatski političar, poslanec Giuro Džamonja, ki je, kakor znano, v svojem programu pristal tistih načel, kakor slovenska VLS. Sploh bi opozoril, da neki listi trošilo vsak dan v našo javnost vesti važnejše in manj važne vsebine; te vesti imajo vse to skupno, da je njihov namen, vzbuhati nezaupežnost proti državni vladi, drugič pa, da so vse zlagane. Kaj bi v ostalem govoril o časnikarskih napadih, prijatelja Svetozara poznate, da se počuti sredi takih napadov kakor riba v vodi, za mene pa tudi veste, da sem star žurnalist, ki se je naučil podobne napade pravilno presojati.

Šlišijo se tudi glasovi, da hočete podreti propore.

Menim, da danes ni niti ene stranke v narodnem predstavništvu, ki bi bila proti proporciji in tako naiven vendar ne more nihče biti, da bi verjel, da par ministrov kuje naklepe proti jedinstveni volji celega parlamenta. Vprašanje je drugo: Kako praktično izpeljemo propore, da preprečimo atomiziranje ustavotvorne skupščine na stranke, stranciče in grupe, kar bi ne dalo nikakršne garancije, da se ustavotvorno delo solidarno in naglo izvede. Tudi prihaja predvsem v poštev velikost volilnih okrajev, kar pa zopet ni strankarska, ampak praktična politična zadeva.

V kakšni situaciji se bo zbralo narodno predstavništvo?

Narodno predstavništvo, ki je, kakor znano, sklicano na 1. marca 1919, nastopa svojo funkcijo v socialno in politično jako važni dobi. Nekateri problemi trkajo z veliko nestrpnostjo na vrata in nikakor ne gre, da bi se odlagali. To je predvsem veliko socialno delo pravičnega razdelitve zemlje in popolno ukinitje vseh fevdalnih odnošajev v poljedelstvu, tu so važna delavska vprašanja, — iz kratka, gre za socialno obnovo našega naroda, ogromno delo, ki se seveda ne da izvesti preko noči in ne enostransko. Na drugi strani imamo gospodarske probleme, katerih obsežnost dokazuje že to samo dejstvo, da je naša država nova država na eni najvažnejših svetovnih gospodarskih pozicij: promet železnični in rečni, pomorska trgovina, Jadran, — naštihi bi vam moral cele registre.

Da, tu prihajajo predvsem v poštev poleg notranje obnove in povzdige industrije in prometa naši trgovsko-politični, se sedaj pa v prvi vrsti samo

politični odnošaji napram inozemstvu.

Kako se bodo ti razvili?

Mi se sedaj v Parizu borimo za svojo narodno integriteto. Ne smemo zapirati oči pred resnico. Priznati moram, da je naš položaj jako težak. Priznanje naše nove kraljevine s strani kulturnih držav je le formalnost, ki nam pa vendar še dela zapreke, dokler ni popolnoma izvršena. Naša mirovna delegacija napenja svoje sile in se v glavem bori proti londonski pogodbi, ki je največja ovira zadovoljive rešitve našega teritorialnega in jadranskega problema. Zdi se, da moramo apelirati na Wilsona, da bo sodnik med nami in Lahi.

Kabinet je v vseh nacionalnih vprašanjih popolnoma solidaren in stori vse, kar je mogoče, da se uspešno dokonča naš boj v Parizu. Iz razumljivih razlogov je seveda nemogoče, vse to že sedaj podati širši javnosti. Vsekakor pa so popolnoma neosnovane tendenciozne vesti, kakor da v kabinetu ne bi bilo sporazuma. Ponovno naglašam, da vlada o vprašanju naše zapadne meje popolna enodušnost.

V Parizu se mudi sedaj tudi naš regent, ki se je opetovno sestal s predsednikom Wilsonom, in ki tudi od svoje strani stori vse, da bo kraljevemu narodu popolnoma ujediniteljem, zadovoljnim in srečnim.

Sedaj ste ostali v Ljubljani samo čisto na kratko. Kdaj mislite zopet priti?

Vračam se v Beograd, ker me tja kličejo nujni in neodložljivi posli, parlamentarno - politične stvari spadajo namreč v resort mojega ministristva. Vsi ministri bodo sedaj dvojno vpreženi v svojih uradih in v narodnem predstavništvu. Navzlic temu upam, da kmalu zopet pridem v Ljubljano. Njegovo kraljevsko Visočanstvo prestolonaslednik regent Aleksander je namreč že pri odhodu v Pariz sporočil gosp. podpredsedniku ministrskega sveta in meni, da namerava po svojem povratku v domovino čim prej posetiti Slovenijo in da obišče za del časa belo Ljubljano in Slovence, ki so mu tako zelo pri srcu. Takrat bova z gosp. dr. Korosem pač spremila regenta v našo ožjo domovino, ki ga bo gotovo sprejela s pristrčnim navdušenjem.

Clemenceau.

Brzjavili javljajo, da je bil na Clemenceauja izvršen atentat. Poročilo se pozna, da so izdana v naglici, pod prvim vtisom dogodka, nasprotujo se si, nasprotovala pa si bodo tudi dokler ne bo izdan oficijelni komuniké, ki bo sicer skrbno in na prvi pogled jako verjetno sestavljen — a bo še najbolj daleč od resnice. Poznamo take komuniké o podobnih prilikah, ki se jim pozna, da imajo navadno tendenco zabrisati resnico in služiti politiki.

Ker se ne sliši lepo, če se reče, da je bil vzrok atentata kak oseben motiv kakor na pr. mržnja ali kaj drugega, dobimo najbrže pojasnilo, da je bil atentat kak prenapetost, eksaltiranec, ki nazadnje sam prizna, da ne ve pravzaprav, zakaj je to storil. Tako ali vsaj približno se bo najbrže glasilo vse skupaj.

Vendar je navadnim zemljanom tudi dovoljeno, da so včasih nekoliko drugega mnenja kot uradna poročila. Clemenceau je bil politik in sicer pravi politik, ki mu je bila politika življenje in poklic in ki je dobro vedel, da se v tem poklicu ne pride nikamor s sentimentalnostmi. Bil je mož, ki je uveljavljal trdo pest ne samo proti drugim, ampak tudi proti sebi. Bolan na želodcu od narave, si je sam, ker je bil zdravnik, predpisal dijeta, ki se je je strogo držal, tako da je vključil svoji bolehnosti dosegel 76 let in tih bo mogoče še nekaj. Kot opozicijski član je bil neizprosno nasprotnik vsakega kabineta in je napadal Glane s perečim sarkazmom. To ga pa ni prav nič oviralo, da ne bi bil stopen v prvem primerem trenutku v ministrstvo, kjer je uveljavljal iste principe kakor prej kot opozicijski član. Trda, silno trda pest in jedka beseda sta bila njegovi nespremenljivi spremljalki.

Kako se je začela vojna na francoski fronti, je že vsem v spominu.

Maks Nordau pripoveduje v svojih spominih, da so prihajali k njemu prijatelji Parižani in jokaje govorili: »Vse gre točko za točko kot 1871...« Par generalov je bilo preveč pogumnih in bi bili in so najraje čakali, da bo nasprotnik pobije njih tovariša, da bo slava tem večja, če ga potem oni pobijejo. Kako so ga pobili, je vsem znano. Tu je bil Clemenceaujev list prvi, ki je zahteval kratek proces, da se namreč uporni generali odpokličejo, postavijo pred vojno sodišče in ustrelje — kar se je tudi zgodilo. Zavladala je železna disciplina tudi med višjimi in »čudež na Marni« je velik del Clemenceaujeve zasluga.

A ni obstal samo pri generalih, tudi ministri in sam Poincaré so slišali marsikatero, ki ni bila orokavičena z glave. Vojna pa se je vlekla dolgo, začelo se je govoriti, da bo zmagal tisti, ki bo imel boljše živce. Francozi so vedeli, kdo ima jeklene, zato je »svklenjeni človek« (l'homme enchainé) nankrat postal ministrski predsednik. Kaj to pomeni, so vedeli povsod, najbolj pa v Nemčiji. Sedaj je bil zaprt vsak izhod za mir sporazuma in šlo je za bitli ali ne biti. Niti tako dobro inscenirani Brest Litovsk se ni posrečil, morala je priti še pomladna in poletna ofenziva, da se je končalo jasno in brez kompromisov, kakor je napovedoval in hotel Clemenceau. Ko ga je ob izvolitvi predsednikom mirovne konference nazval Lloyd George v angleškem jeziku »najmlajšega moža Francije« in je prevajalec bral, da ga je angleški kolega imenoval »najstarejšega moža Francije«, se je samo zadovoljivo smehljaj.

To je bil Clemenceau, predvojni in vojni politik Francije, tako potreben nji in Antanti. Ali ljudje, ki so šli v boj 1914, so drugačni od tistih, ki se vračajo iz vojne 1919. Clemenceau pa je ostal stari. On je mož stare dobe in diplomacije, ki je mislila, da je njen metier misterij, ki ga smejo drugi samo občudovati in mu morajo služiti. Zato so včasih dobivale v njegovih ustih čuden pomen besede samoodločba in zveza narodov. Čisto tako se je zdelo, kakor da je v besedi samo-odločba zamenjaval samo-mi in zveza — zveza zmogovalcev. To si tudi lahko privošči, ali od Rena do Gdanskega je velika širina in boj, ki se je vnel 1914 ob Renu še ni končan, vse kaže, da se bo v desetletjih še ponovil. Mnogo ljudi pa je, ki so mnenja, da so taki prizori je prestrašni, da je sicer prav, če dobi sovražnik zaslužen plačilo, da pa le ne gre, da bi se cela država in Evropa postavljala v nevarnost samo zato, da se agodi ambicijam poedince, tudi če ima toliko zaslug kot Clemenceau. Kaj bo neki rekel onoreli Somino, ko bi slišal o tem? Ali mu bo šinilo v glavo, da je londonski pakt že — čestitljiv petrefakt? Počakajmo.

Oficijelni komunikéji bodo imeli težko delo! . . . J. J.

V. Svajgar:

Glavne prometne žile v Jugoslaviji.

(Konec.)

Za pravkar omenjeni projekt imamo pa večje število variant med Kočevjem in reško progo. Jako važna in ob enem tudi jako v poštev prihajajoča je varianta iz Kočevja čez Kolpo na Brod Moravice ob reški progi. S tem projektom je dosežena najkrajša zveza med Kočevjem in Likom, vsled tega se hočemo s tem delom pozneje obširneje pečati. Predno torej pridemo k razpravljanju te variante, bodi dovoljeno, da omenimo še sledeče, manj važne in mnogo manj v poštev prihajajoče variante: Kočevje - Mozeli - Kolpa - Plemeniš - Komorska Moravica in pa Kočevje - Starigrad - Kolpa - Komorska Moravica.

Glavni projekt Kočevje - Stakarji - Kolpa - Brod Moravice bo pa menda edini, ki bo najhitreje in z najmanjšimi stroški izvedljiv ter obenem zadostoval na celi črti kot glavna železnica proti Splitu in Reki. Ravno vsled tega ima svojo prihodnost, ker bo igral v najkrajšem času važno vlogo v našem gospodarstvu. Gre se v principu namreč za to, da se pač spoji Kočevje

po najugodnejšem ozemlju na eno izmed obstoječih postaj na progi Reka-Zagreb, in pa ne sme biti predaleko od odcepa liške železnice proti Kninu in Splitu. Odločiti se za to ali ono varianto, v prvi vrsti za priključni projekt ali pa za projekt Kočevje-Ogulin ni prelahko. Za enega ali pa drugega se pa moramo odločiti, da ne bo prepozno, ker blizu se čas gospodarskega razmaha z veliko naglico.

V slučaju, da pristanemo na načrt Kočevje - Brod Moravice z ozirom na njegovo manjšo dolžino in iz tega izvirajočo manjšo denarno postavko za izdatke, potem pade samoočebni višje omenjeni projekt Kočevje - Ogulin v vodo, ki bi služil v prvi vrsti samo interesom Splita. Ako upoštevamo pa gravitacijo naših krajev tudi proti Reki (še v večji meri v lokalnem prometu), potem se moramo odločiti neglede na par tehničnih težkoč za načrt Kočevje - Brod Moravice.

Proga bi zapustila Kočevje v velikem loku, ter bi se nato naslonila na pobočje friđrikštajnskega gozda do približno 2 km pred vasjo Stakarji, ter bi odtod krenila mimo vasi Rogac proti jugu ter premostila Kolpo po velikem motu med Zlebcenci in mlinom Lohčevim. Na južnem obrežju Kolpe bi se nato proga mimo hrvatskih Podstenah zapeljala na Brod Moravice, kjer bi se morala postaviti nova postaja v zadostni velikosti. Dolžina od Kočevja do Brod Moravice znaša okoli 25 km, iz Ljubljane pa 95 km. Od Brod Moravice imamo do Ogulina po reški progi 28 km, tako da znaša končno daljavo iz Kočevja 53 km do Ogulina in 112 km do Reke. Daljavo iz Ljubljane pa je 95 + 28 km = 123 km do Ogulina, do Reke pa 95 km + 87 km = 182, torej okoli 30 kilometrov več kot iz Ljubljane preko Senpetra na Krasu po južni železnici. Za kraje južno Ljubljano, posebno za Dolenjsko očitno leži Reka mnogo bližje preko Kočevja in Brod Moravice kot preko Ljubljane. — Tehnične pomembne stavbe bi bile predor, 1100 metrov dolg pod Erpagom in pa veliki mot čez Kolpo ter izpeljava ob robu planote pri hrvatskih Podstenah.

Ako računamo po prejšnjem merilu za vsak dograjen kilometer svoje 850 tisoč kron za razmere prihodnjih let, dobimo za celi projekt znesek okoli 22 milijonov kron, kar znači v tej podstavi znatno znižanje gradbenih stroškov napram projektu Kočevje - Ogulin. Da pa bo igrala posebno ta točka važno vlogo pri teh variantah, je nesporno.

Kot dodatke k vzdolžnicam omenjamo še poslednjo, od Bellaka, preko Maribora, (Pragerskega), Murskega Mostišča in Barča, Osijek, v Vinkovce, kjer se spoji z glavno vzdolžnico. Proga je kot taka zgrajena ter se nahaja v upravnem oziru v rokah južne železnice do Slatine vzhodno od Barča, dalje tvori lastino države SHS. Polnen celotne proge bi bil podrejen, ker teče cela proga precej visoko ob severnem robu našega kraljevstva. V glavnem bi služila proga pač lokalnim koristim, kar se pa tiče splošnih interesov, jo smatramo kot pomorno vzdolžnico severno glavne vzdolžnice Trst - Niš - Solun.

b) Prečne proge ali transverzalka.

1. Trst - Jesenice - Beljak oz. roma Celovec - Dunaj, Praga itd.
2. Trst - Ljubljana - Maribor - Split - Dunaj - Krakov itd.
3. Reka - Zagreb - Žekenci - Pešta.
4. Dubrovnik - Sarajevo - Brod ob Savi.
5. Beograd - Pešta.

Ve proge so dograjene kot glavne proge in velja glede njihove tehnične spopolnitve vse ono, kar smo povedali pri prejšnjih projektih o varnostnih napravah, večjih postajah itd.

Celo glavno prometno omrežje naše države je s tem v velikih potezah našeto. Ali bomo imeli v do glednem času vse našete projekte tudi izvedene. Odločil bo o tem predvsem naš politični in gospodarski položaj, stanje naših financ in še mnogo drugih važnih činiteljev. Vsekakor pa upamo, da se bo v do glednem času začelo tudi na tem polju resno delo, študije itd., saj korist od tega in od svojih dobro urejenih železnic bo imela edino naša Jugoslavija!

Novinski pregled.

Beogradska »Samouprava« od 15. t. m. otre zavrta pomembno laško časopisno Srbijo, češ naj se rajši odloči za Veliko Srbijo kakor za Jugoslavijo. Ker v prvem sklopu jim je laško prijateljstvo zagotovljeno. Zavrta posebno trditve, kakor da bi igrala Jugoslavija vlogo nekdanje Avstrije. Še bi so mal narod bili in so, ampak nikdar niso prodajali svojih bratov. To mi si Lahji zapomni.

Beogradska »Samouprava« od 16. t. m. vrača družbi »Obzor-Lorkovje-Hrvat« mlo za drago. Ta skupina je ostro napadala beogradske vlado zaradi afera hrvatskega srba: »Samouprava« pa trpičo obračunava z niti. Očita, da sedi v Zagrebu na važnem vojaškem mestu g. Kvaternik, ki je bil član avstrijske okupacijske oblasti v Beogradu — Srbi niso rekli ne besedi. Ista skupina je liuto napadala srbske oficirje zaradi batinanja — a glej izkazalo se je, da so bili tišči oficirji nekdanji avstrijski, sedaj pa naenkrat jugoslovanski! Tudi zaradi teh očitanih so Srbi — molali! Odhod torej taka silna, bolesta občutljivost v Zagrebu zaradi srba?

Ravno tako je z dopisovanjem: Zagrebški dopisni urad predaje zagrebškemu listom beogradske brzjavke v časih nekoliko neverno: prikraja jih po svojem tako prikrone, da je listom čisto po metodu dunajskega prešpira, kakor tako dobro poznamo. To ni slučaj, ampak namen: to pa ni ne bratski, ne prijateljski.

In ko je Radič nastopil na svojem shodu — ali bi smel tako govoriti ovek drugod, v mirni državi? Mi imamo pa še vojno! A Zagreb se ni ganil!

Beogradska »Pravda« od 16. februarja opozarja na veliko važnost dunajskega vprašanja. Plovba po Donavi in uporaba njene vodne sile je za Jugoslavijo velikanske važnosti, katero je treba urediti tako, da se ne bodo vsi sosede laške mešavali v gospodarske potrebe naše države.

Zagrebske »Novosti« od 19. t. m. pišejo o sarajevskem sestanku:

Po višestih, koje ste ved običajno o medustranačkom sastanku u Sarajevu, može se rasabrati i vrlo povoljan rezultat. I zaista je taj povoljan, ma s koje ga strane promatrati. Promatrat tako treba ove rezultate s obzirom na konsolidaciju prilika u citavi državi, onda s obzirom na bosanske prilike i napokon s obzirom na odnose između srpskog i hrvatskog dijela naroda uopće. Opošteno se naglašuje, da su stranačke prilike kod nas pošte za tako po zlu, jer se sa strane pristajanja jugoslovenske ideje nije u pravo vrijeme počelo raditi na organizaciji. Samo tako i pod uplivom raznih vanjskih i domaćih nepravila, koje su se posoditi ovako separatističke stranke i na hrvatskoj strani i na srpskoj strani. Tad su i ove, prilike i budućnost naše države te zahtjevanje, njene organizacije tražile, da se sabrem svi elementi, koji imaju jednako mišljenje u pogledu narodnog jedinstva, te organizacije države. Temeli na kojem se imade provesti organizacija jedinstvene stranke. Hrvata, Srba i Slovenaca jest narodno jedinstvo, monarhija, jedinstvena legislativa, razdijeljena administracija. Na našim samoupravnim temeljima. Narodni autonomistički pokreti smatraju se separatističkim pokretima, kojima je svrha, da rascijepi narodno jedinstvo te podijele državu prema historijsko-državopravnim i plemenskim obzirima.

Glede stanovišta bosanskih Srba bili su sarajevski dogovori odlučni: Srbi ne poznaju odnosa u Hrvatskoj i sve prosuditi po pisanju separatističkog dijela hrvatskog novinstva. Osim toga imali su za vrijeme rata pred sobom nemilu identifikaciju jednog dijela hrvatske s austrijskim režimom. Svako će razumjeti, da je njihova rezerva bila razumljiva, kao što je bilo razumljivo i to, da je dr. Mandić u Bosni isto tako nemoguć kao dr. Horvat u Banovini. Na skupštini su Srbi naprosto bili iznenadeni iskrenim riječima s hrvatske strane. Bio je potreban samo malen dodir, da se vidi sva bezrazložnost separatizma. Iskran istup s hrvatske strane bio je odlučan i separatista razorili. Oni su i doskora bili slabo gledani od srpskih triležnih političara, sad su izgubili povozito svaki oslon. Čujemo, da je »Srpska Zora« sa Korolom ostala bez suradnika, oni istupile iz redakcije tog separatističkog lista. I ova pobjeda ideje jedinstva u Bosni bit će jedan od najlepših događaja u razvijanju naših nutarnih prilika.

Nema sumnje, da će ovaj rezultat imati svoj dobar utliv i na događaje u Hrvatskoj, gdje se poledine pozivlj na separatiste u Bosni.

U glavnom je raščišćen i odnos prema Ligi. U velikim i temeljnim načelima nema razlike između stranke, koja se ima osnovati, i Jugoslovenske lige te je nemoguće, da dodje do spora između ljudi vani i nove stranke kod kuće. Obratno, živo se želi obostana suradnja. U tom smislu izjavili su se i političari oke nove stranke i član Lige dr. Vasiljević.

Ljubljanska »Jugoslavija« od 20. t. m. odločno nastopa proti očitani, češ da smo Slovenci »separatisti«. Ostro oboja napade gotovih hrvatskih krovov na Slovence — deloma mogoče že preostre. Med drugim pravi: »Slovenci ne mislimo na to, da bi bili politični narod. Politično smo samo Jugoslavlani. Toda slovenska kultura je danes fakt, ki bi ga morali upoštevati pred vsem onstran Sotle... Ravno tje svoji lastni kulturi in lastnemu književnemu jeziku se imamo zadržati, da stoji slovensko ljudstvo danes kulture no višje nego ono velikih in mogočnih sosednih narodov... Med Hrvatji je trikrat več analizev kakor med Slovenci. Morda smatrajo Hrvati tudi to za separatizem? Olanek konča: »Mi pa bi samo hoteli, da bi med nami Jugoslavlani bili sami taki separatisti kakor smo mi Slovenci, da bi bili oni tako globoko avertjeni kakor mi, da je bodočnost nas vseh: Srbov, Hrvatov in Slovencev le v moči in edinstveni državi.«

Mi smo že opetovano poudarili, da ne napadamo Hrvatov, t. j. hrvatskega dela našega naroda, ampak samo gotove Klike.

Slovenec od 20. pila o političnem položaju z ozirom na sarajevske sbozovanje med drugim: »Na splošno se more reči, da je Jugoslovanska stranka zbrala okolo sebe liberalne, v političnem oziru heterogene življe, ki ne bodo mogli dolgo časa ostati skupaj — Z gotovostjo se more reči, da se staroradikalna stranka s Proletom in Pačičem nikakor ne bo vtopila v novi stranki, marveč bo obdržala svoje individualnost... opozicijske stranke v Srbiji so zelo oprezne in preko noči se more izpremeniti položaj.« Slično poroča listu na drugem mestu beogradskega podoisnik: »No, bodočnost, in sicer bližnja, bo pokazala, da je strah za nas neupravičen.«

Politične vesti.

IZJAVA KRAJEVNE ORGANIZACIJE JDS V CELJU.

Člani krajevene organizacije JDS v Celju, zbrani na strankinem zboru dne 20. februarja 1919, z odobravanjem jemljejo na znanje poročilo državnega poslanca dr. Kukovca o sestanku v Sarajevu. Pridružujejo se sklepom, katere so sprejeli tam navzoči odlični predstavitelji naše državne politike, izrekajo se za zdravi centralizem in državni upravi in zakonodajni ter za decentralizacijo v nižjih upravnih oblikah (okrožjih in občinah). Z ozirom na položaj in na razloge konsolidiranja države so mnjenja, da se je treba odredi posebnim pokrajinskim zakonodajnim zborom, ker je to v interesu utrjenja naše državnosti. Zahtevajo, da naše narodno predstavništvo, državno veče, sklicano na 1. marca, nemudoma stori vse potrebno za notranjo konsolidiranje države in ojačenje državne misli. Z veseljem pozdravljajo stremenje, da se za celotno državo SHS osnuje enotna državotvorna demokratska stranka Srbov, Hrvatov in Slovencev.

V ŠMARJETI PRI NOVEM MESTU

prideji Jugoslovanska demokratska stranka prihodnjo nedeljo dne 23. t. m. ob 3. popoldne javen shod. Somišljeniki, na svidenje na shod!

JE LI TO POTREBNO?

Politično društvo za Poljanski okraj se je zateklo k »Jugoslaviji« z dolgem pojasnilom o sklepih, ki jih je baje sprejel občni zbor dne 8. februarja. O tem občnem zboru doposlo je bilo našemu listu oficijelno poročilo, v katerem se nahajajo take stavke: »Izvoljen je bil nov odbor in sprejeta resolucija na narodno vlado, oziroma občinski svet, da se odpravi aprivacija«. V tem poročilu je torej sklep slavnega društva čisto jasno označen. Dr. Tavčar je moral biti po vsej pravici prepričan, da je bil ta nespametni sklep v resnici sprejet, ker ga društvo ni preklalo navzlic temu, da je bil po listih razglašen.

PODPREDSEDNIK MINISTRKEGA SVETA DR. KOROŠEC IN SARAJEVSKO ZBOROVANJE JDS.

Pred kratkim je »Slovenec« objavil notico, da je dr. Korošec odklonil udeležbo na sarajevskem zboru JDS. Ta vest je netočna in ni prav razumljiva, iz kakšnega razloga je objavljena, ker ni nikdo trdil nič takega, da bi bilo iz strankarsko-političnih razlogov potrebno to notico objaviti. Navzlic velikemu spoštovanju, ki ga uživa podpredsednik ministrskega sveta in bivši načelnik Jugoslovanskega kluba g. dr. Korošec v vseh krogih Jugoslovanske demokratske stranke, ga ni bilo mogoče povabiti na sarajevski zbor JDS, ki je imel nalogo, da ujedini pred vsem napredne demokratske elemente, ki obstojijo strank in grup naše smeri. Vsled tega z. dr. Korošec, ki mu gotovo resna stremjenja nikakor niso nesimpatična, ni imel prilike, odkloniti svojo udeležbo.

ZBOROVANJE VODSTVA VLS.

Nekaj dni za velikim zborovanjem vseh jugoslovanskih demokratskih strank v Sarajevu je vodstvo slovenske VLS priredilo svoje zborovanje, ki za nas ni brezpomembno ne samo zato, ker so se na tem zborovanju razgovarjali in sklepali o organizaciji svoje stranke, ampak tudi zato, ker za notranji politični položaj ni vseeno, ali in v koliko moremo računati s skupnim nastopom strank v važnih političnih in socialnih vprašanjih. Iz poročila o zborovanju vodstva SHS posnemamo pred vsem, da vlada v najvažnejših vprašanjih neposredno bodočnosti med J. D. S. in V. L. S. načelno soglasje: načelnikov namestnik profesor Remec je v referatu o političnem položaju zahteval proporc, kakor ga zahtevamo mi, in se v vprašanju centralizma in avtonomije postavil na ono stališče, ki ga že od nekdaj zastopamo, da se naj v politiki uvede centralizem in en parlament z zakonodajno oblastjo, v gospodarskih vprašanjih pa avtonomija na temelju občin, odnosno okrožij s široko demokratsko uredbo. To izjavo pozdravljamo tem bolj, ker je privrat javno, jasno označila v tem vprašanju stališče VLS in nam ta izjava dovoljuje zaključek, da se bo VLS v narodnem predstavništvu pridružila veliki JDS v skupnem državotvornem delu. To tem bolj, ker soglasje tudi z izvajanjem referenta glede širših demokratskih pravic in zmanjšanja kraljevih prerogativ. Ustava mora biti demokratska. Pozdravljamo to resolucijo glede dolžnega sveta (ni to vodo

plinja »štra«) kot poudarjalnega in končnega opazila. Iz nadaljnjega poročila je videti, da se stranka zanima zlasti za organiziranje kmetov, vendar pa odklonila letišev stanov. O vprašanju agrarne reforme ni razvedilo iz poročila, kakšno stališče stranka pravzaprav zavzema. Pravi: O tem naj odločajo kmetje sami. Shod je pozdravil prisotni dr. Šimrak, bivši glavni urednik »Narodne Politike«, v imenu katoliških Hrvatov. (Tu je šel pač predaleč. Hrvati so vsi katoliški, klerikalna stranka je najmanjša med vsemi in hrvatska duhovščina razdeljena v različne stranke. Dr. Šimrak je torej pod katoliškimi Hrvatji mislil gotovo le ono malo stranci, ki je na hrvatskem svojočasno brez uspeha začela misliti na kulturni boj.) Dr. Šimrak je izrazil željo, da bi se tudi VLS razširila čez celo Jugoslavijo. Kako se naj bi to zgodilo, ni povedal. V kolikor so izražene, v izdanem poročilu ostale zahteve n. pr. za izboljšanje položaja naših vjetnikov, varovanje koristi združništva in maloga človeka pri ureditvi valute, socialno zavarovanje in bolezn, nezdodah in starosti za vse delavce, ne samo tvorniške, da se vsi slovenski kraji združijo v Jugoslavijo, da se odpravi militarizem itd., vse to niso danes zahteve ene stranke, marveč celega naroda in to ne samo slovenske veje, marveč vseh Slovencev, Hrvatov in Srbov — demokratov. Opozorjamo samo na program JDS in na vsebino danes objavljenih izjav gosp. ministra dr. Kramarja, odnosno na veliki problematični govor ministra notranjih zadev Svetozara Pribičevića na sarajevskem zboru JDS.

Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Lah v Mariboru. Maribor, 20. februarja. (Lj. k. u.) Včeraj se je pripeljala v Maribor delegacija italijanske misije na Dunaju, obstoječa iz kapitana, poročnika in 6 podčastnikov — karabinerjev. Namen te delegacije je neznan. Jutri se odločita oha častnika v Ljubljano, da se predstavita narodni vladi, nakar se vrneta zopet nazaj. Delegacija je sprejel in vodil po mestu, mestni poveljnik podpolkovnik Zwirn. Pri obisku je imel podpolkovnik Zwirn kratke nagovore, v katerem je pozdravil častnika italijanske armade v imenu generala Maistra in častnikov mariborske posade. Italijanski kapitan se je zahvalil v kratkih besedah za priščen sprejem po častnikih Jugoslavije, s katero želi živeti Italija v dobrih sosedskih odnosih.

Naše prvo državno posloje. Beograd, 20. februarja. (Ljub. korp. urad.) Presbri poroča: Ministrski svet je pooblastil finančnega ministra, da vzame začasno posloje na podlagi zakladnih v skupnem znesku 2.000.000 kron po 4 odstot. Zakladnice se bodo glasila na pol leta in se bodo izdale še letos.

Zopet nov vstop v jedinstveno JDS. Beograd, 20. februarja. (Ljub. kor. ur.) Jugoslovanski dopis. urad poroča: V pogovoru s člani radikalne stranke okoli lista »Srpska Zora« smo doznali, da bo vsa skupina vstopila v organizacijo enotne demokratske stranke, ker ne želi, da bi kdo njeno mišljenje sodil napačno. Ker se program te stranke popolnoma sklada s programom nove stranke, bo tudi ta skupina v novi stranki sodelovala pri oblikovanju naše enotne države in naše mlade svobode.

Niso člani lige. Beograd, 20. februarja. (Lj. k. u.) Jugoslov. dop. urad poroča: Osrednji odbor demokratske stranke je pooblastil jugoslovanski dopisni urad, da objavi, da g. dr. Josa Bogdanov, dr. Dušan Bošković in Petar Konjović, dr. Ignacij Pavlas in člani osrednjega odbora demokratske stranke v vojvodini niso člani jugoslovanske demokratske lige.

Seja srbske »napredne« (konservativne) stranke. Beograd, 20. februarja. (Lj. k. u.) Jugoslov. dop. urad poroča: Včeraj ob šestih popoldne je glavni odbor srbske napredne stranke imel drugo sejo v stanovanju ministra Jovanovića.

Nismo več blokirani. Beograd, 20. februarja. (Lj. k. u.) Jugoslov. dop. urad poroča: Ministrstvo za zunanje posle je dobilo od tukajšnjega angleškega poslanstva obvestilo, da je mednarodna blokada komisija dne 2. februarja odpravila blokado proti Srbiji in Romuniji.

Vrhunec. Ljubljana, 20. februarja. (Lj. k. u.) Nasproti depešam, ki jih je izdal dun. kor. urad dne 19. t. m. in ki se nanašajo na prelom premirja, ki so ga baje zagrešile jugoslovanske čete pri Velikovu, ugotavlja ljubljanski dop. urad, da so glasom uradnih, od pristojnega mesta v Ljubljani dne 19. t. m. izdanih in po tukajšnjem kor. uradu objavljenih komunikacij bili Nemci napadali in tedaj kršitelji premirja. To izhaja tudi iz dejstva, da so Jugoslavlani ujeli tri može, ki so ob napadu prekršili demokratsko črto. Jugoslavlani s streljanjem niso napadali, temveč le odgovarjali.

Ali ne bo miru? Maribor, 20. februarja. (Lj. kor. ur.) Na ogrski meji pri Radenih je danes zjutraj skušal oddelček 40 do 50 Madžarov prekršiti Muro. Naša straža jih je z napotom razpršila. Na ogrski meji sploh, posebej pa v bližini obmejnih Radene se zadnje dni opetovano vrše silni napadi. Madžari blizu Radene znižajo v mejo izpostavljeno gostilno, kjer se živinsko napijejo in v takem stanju razhajajo in nadlegujejo naše straže.

Maribor, 20. februarja. (Lj. k. u.) V Ogrski pramutno danes Nemci svoj »Slovenec« vzel izda nemškoavstrijskih volitev. Izobesili so frankfurtske. Še včeraj so se na postali obnašali izzišvalo proti našemu volitvu. Sploh skušajo Nemci v tem kratke in druzod preprečiti našo varnostno službo tudi na drug način. Tam, kjer je poveljnik nevtalne straže Nemec, razpisujejo nagrado 1000 kron za zavo vneto slovensko orožnika.

Maribor, 20. februarja. (Lj. k. u.) Kot enašta žrtev krvavih dogodkov iz 27. januarja je včeraj tu na operaciji umrl ključavničar tužne železnice Konrad Hübner. Pogreb bo iz namenih vsehob šel v soto 28. t. m.

Neodrešena domovina.

Amerikanci v Splitu. Split, 20. februarja. (Lj. k. u.) Dunajski dop. urad poroča iz Jale: 11. februarja dopoldne je dospela v luto ameriška bojna ladja »Oregon«. Poveljnik ladje se je s tremi častniki prepeljal z motornim čolnom na obalo, kjer se je zbral poleg večkega števila italijanskih vojakov vse prebivalstvo. Občinstvo je navdušeno pozdravljalo častnike in klicalo »Živi Wilson«. Poveljnik italijanskih karabinerjev pa se je zadržal na ladi v italijanskem jeziku: »Gospoda, prepovedano so demopracije in če se ponova, vas odstranim s lodi!« Ljudje so območili, med tem pa so italijanski častniki obkolili goste ter jih odpeljali v stan poveljništva v hotelu »Jadrano«. Občinski prisednik Andrej je skušal z nekim občanom, ki govori angleško, pozdraviti goste v imenu občine, češar mu pa italijanski poveljnik, poročnik Spada, ni dovolil. Pri dohodu je prišla bojna ladja pozdravljati in mladina, ki je bila zbrana malo dalje od hotela »Jadrano«, je pričela na prvi vzklik Vinka Hulića klicati Wilsonu in Zedinjenim državam. Amerikanci so odgovorili z mahanjem robcem. Popoldne sta ustavila omenjena Hulića italijanski poveljnik poročnik Spada in podporočnik De Rosa na cesti in mu grozila, pri čemur sta trdila, da je vzrok vseh nezgodovilstva v Jelsi in da ga ob prvi priliki pošlita v Italijo. De Rosa mu je mahal z rokami pred licem ter ga psoval: »Če ste vi dijak, potem vedite, da sem tudi jaz. Z nami se nikar ne šafite. Ako se razjezijo, vas vržem v morje z vsemi Hrvatji v Jelsi. Hulić se je branil in zahteval razjasnjenja zaradi žalitve na javnem kraju, toda častnika mu nista niti dovolila govoriti.

V okolici Reke razdeljuje Italijani denar. Reške podobne so trd oreh za Italijane. Nekaj časa so jih vabili z lepo besedo, potem so jim grozili, da se morajo izreči proti Jugoslaviji, ker na ni vse nič izdalo, so pričeli sedaj trošiti denar med ljudi, obetajo tudi hrano in obleko. — Na Reki odpuščajo jugoslovanske nameštence pri »Dambuscu«. Ne povedo nobenega vzroka, no, vzrok je ta, ker so dotični Jugoslavlani na pristojno vojaško poveljništvo je bil podan radi tega oster protest.

Slovanski svet.

Češka realna gimnazija na Dunaju. Dunajsko društvo Komenskega otvori češko realno gimnazijo. Za absolutne nemških ljudskih in meščanskih šol napravijo pripravljalni tečaj.

Zakaj v Pragi primanjkuje stanovanj. »Finančni svet« poroča, da je čeho — slovaška republika od 80.000 bivših avstro-ogrskih uradnikov prevzela 37—38.000 teh uradnikov, ki jih je vojna privela v Prago. To da je eden glavnih vzrokov primanjkanju stanovanj.

Proč z znameniti sramotne pretokosti. Praga, 20. februarja. (Ljub. korp. urad.) Glasom čeho — slovaškega tiskovnega urada javlja »Narodni Politika«: Kip cesarja Franca I. in Radeckega spomenik bodo, kakor je sklenila upravna komisija mesta Prage, odstranili. Odstranili bodo tudi vse spominske plošče in napise z imeni Habsburžanov na praških mostovih.

Čeli nimajo dovolj hrane. Praga, 20. februarja. (Ljub. korp. urad.) Česlovaški tiskovni urad poroča: V včerajšnji sili npravnega sveta mesta Prage so negotovili, da bodo izhajali z zalagami moke za prodajalnice samo še do jutri. Zaloga moke za pekarnice bodo zadostovale komaj za tri dni. Z zalagami krompirja bodo izhajali kvečjemu do 5. marca 1919.

Poljske zahteve. Ljubljana, 18. februarja. (Lj. k. u.) Česlovaški tisk. urad poroča: Dopisnik »Secola« je imel pogovor s Pilsudskim, diktatorjem poljskim. Ta mu je izjavil, da je odločen, odpustiti vojske na Poznański. Poljaki zahtevajo vso Galicijo in skupno mejo z Romunijo, da bodo imeli dohod k Črnemu morju. Kar se tiče Gdanskca, je to mesto prirodna luka Poljske in Poljska kratkoma zahteva njeno posest.

Zavezniki.

Naš regent na opustošenem francoskem ozemlju. Pariz, 20. februarja. (Ljub. korp. urad.) Čeho — slovaški tiskovni urad poroča: Prestolonaslednik regent Aleksander je včeraj obiskal opustošeno francosko ozemlja na bivšem vojnem pozorišču.

Vzrok atentata na Clemenceaua. Pariz, 19. februarja. (Ljub. korp. urad.) Agence Havas poroča: Atentatorja Cotina so takoj po atentatu zaskrili. On je Francoz in se priznava za anarhista. Izjavil je, da prevzame vso odgovornost za atentat, ki ga je izvršil z namenom, da odstrani moža, ki je pripravil novo vojno. Cotin je rekel: »Anarhist sem, toda prijatelj ljudi, ne izvemši Nemcev, prijatelj bratstva. Pred šestimi meseci se mi je porodila misel, usmrtili Clemenceaua, ki ga smatram za največjega sovražnika človeštva. Šele pred nekoliko dnevi sem se odločil, izvršiti svoj načrt.«

Ranjeni Clemenceau. Pariz, 20. februarja. (Lj. k. u.) Glasom Dun. kor. urada poroča Agence Havas: Ob dveh zjutraj je Clemenceau prav mirno spal. Njegova okolica smatra njegovo stanje zelo pomirjevalnim. Profesor Vuffier je navzoč v sobi ranjenca, da mu ob prvi priliki pride na pomoč.

Socialisti pri Clemenceauu. Geneve, 20. februarja. (Lj. k. u.) Česlovaški tisk. urad javlja: »Progres« poroča: Clemenceau je sprejel odpustništvo bernske socialistične konference. Vodje odpustništva so bili Branting, Henderson in Macdonald. Zahtevali so, da se takoj izroči potni listi francoskim članom preiskovalne komisije, ki ima po nalogu bernske konference oditi v Rusijo, kakor tudi, da se pristupi zastopstvo bernske socialistične konference k mirovnim posvetom v Parizu. Clemenceau je obljubil, da bo socializmom omogočil, da stopijo v stike s posameznimi oddeli mirovnega kongresa. Odpustništvo mu je končno izročilo tudi načrt novega delavskega zakona, ki zahteva med drugim tudi neomejeno svobodo za naseljevanje vseh delavcev.

Lloyd George v Parizu. London, 20. februarja. (Lj. kor. ur.) Glasom dun. kor. urada poroča Reuterjev urad: Lloyd George je dobil nujen poziv, naj pride v Pariz. Jutri bo govoril na nekem zborovanju radarijev, nakar se bo takoj odpravil v Pariz.

Romunski razdeljuje zemljišča malim kmetovalcem. Po višednem poročilu se razdeli tokom enega meseca 3 milijone hektarjev zemljišča malim posestnikom. Ko bo to delo končano, bodo obsegala mala kmetiča posest 6 milijonov hektarjev. Ker je delavstvo v Romuniji le nezadovoljno, bo to narod malih posestnikov, vezanih na svoje imetje, od česar se pričakuje najboljšo obrambo proti boljševizmu.

Mirovna konferenca.

Število delegatov in pomembna oseba na mirovni konferenci v Parizu znaša 2000. Izmed teh je 500 Angležev, 350 Američanov, 300 Italijanov, 200 Belgijcev, 150 Grkov, 100 Japoncev, po 80 Čehov in Jugoslovancev, po 50 iz Kitajske, Portugalske in Sijama.

Preliminarni mir. Berolin, 20. februarja. (Ljub. kor. urad.) Dunajski korespondent poroča: Kakor doznava »Deutsche Allgemeine Zeitung« iz Pariza, bodo zavezniški sredi marca sporočili končnovoljavno besedilo predhodnega mira. Nemčija mora odgovoriti v enem tednu.

Lah se boje razsodišča. Zeneva, 20. februarja. (Ljub. korp. urad.) Jugoslovanska agentura javlja: »Matin« doznava iz Rima, da je italijanska vlada formalno odklonila glede spornega vprašanja Jugoslavlani in Italijani postopati na izredu način. Dopisnik lista meni, da je pet velenj odobril to postopanje Italije. »Temps« komentira vprašanje arbitraže in misli tako, kakor »Matin« ter dodaja, da ne bi kazalo, poslužiti se posebne metode, ker bi se moglo po tem o pristojnosti konference dvomiti, in sicer ne samo v spornih vprašanjih med zavezniški, marveč tudi med zavezniški in sovražniški. List »Paris Midip« piše: V več primerih ne bo šlo za to, najti rešitev, ki bi bila primerna pravčnosti, temveč bo treba, rešitev strankam valiti.

Lah se hodi za nas. Ljubljana, 20. februarja. (Lj. k. u.) Česlovaški tisk. urad poroča: Zahteve, ki so jih predložili jugoslovanski zastopniki včeraj na pariški konferenci, označuje italijanski časopisje kot navdve pričakovane nezmerne in za vsako razpravo nesposobne. Kakor se more brez pretravanja trditi, vzbujajo po vsej Italiji ogorčenje. Po jugoslovanskih zahtevah bi v bistvu ostala stara italijanskoavstrijska meja tudi nova meja med Italijo in Jugoslavijo. Ves Kras, Gorica, Trst, Istra in Dalmacija, torej vse ozemlje, ki ga zahteva Italija zase, bi pripadalo Jugoslovanom. »Secola« pravi v svoji ogorčenosti: Ta program je v Parizu sklenil isti Trumbić, ki je lani v Rimu sklenil italijansko — jugoslovansko zvezo. »Corriere della Sera« si niti ne drzne sporočiti svojim čitateljem jugoslovanske zahteve v svojih podrobnostih in očitno Jugoslovanom požečnosti po zemlji, brezmejno pohotnost in politično nezrelost. Jugoslovanski predlog, da poravnava sporna vprašanja med Italijo in Jugoslavlani Wilson, je očividni poizkus, da se izognejo londonski pogodbi. Italijansko časopisje hvali Sonnina, da je odklonil jugoslovanski predlog.

Iz Avstrije, Madarske, Nemčije, Turške.

Prikopitev ali ne? Pariz, 20. februarja. (Lj. k. u.) Česlovaški tisk. urad poroča: Za temelj izjave Pichonove o prikopitvi Nemške Avstrije k Nemčiji je stališče, ki ga je v tem vprašanju zavzela mirovna konferenca. Odkločitev o tem je bila samo odgojena in pride po povratku Wilsonovem zopet na dnevni red.

V Gradcu imajo sitosti. Gradec, 20. februarja. (Lj. kor. ur.) Dun. kor. urad poroča: Vojaški narodne brambe so zborovali danes popoldne na Trgu Svobode v Gradcu. Da manifestirajo javno za celo vrsto svojih zahtev. Poslali so deputacijo k deložnemu glavarju, ki jim je obljubil, da se bo zavzel za njihove zahteve. Ko je bila deputacija pri deložnem glavarju, je vporabil neki vodja komunistov priliko in navduševal občinstvo na trgu za svoje ideje. Žel je odobravanje. Po zborovanju je odšla tolpa na Glavni trg, kjer so tudi imeli komunistične govore. Mimoidočim častnikom so odiravali zvezde. Vdrl so tudi v kavarno in nadlegovali navzoče častnike. Na Glaziki cesti. Kjer so nsovali iz nekega stanovanja na mimoidoče vojske narodne brambe, so vdrli vojaški v stanovanje in povzročili precejšnjo škodo. Oddelček komunističnih vojakov je zasodil za kratko dobo novostel narodne brambe, a je takoj pobegnili, ko so prišli na pomoč dijak. Deželna vlada je z ozirom na današnje dogodke nreporočala plesne zabave v Gradcu in okolici.

Rommi in Ogr. Budimpešta, 20. februarja. (Ljub. korp. urad.) Ogrski kor. urad poroča iz Arada: Pri Nagy Halmagyu so se začeli težki boji z Romuni. Na obeh straneh sodeluje artiljerija. Naše čete se pregnale romunske tolpe.

Ogr. de lele kronski posestva. Budimpešta, 20. februarja. (Lj. k. u.) Glasom Dun. kor. urada javlja ogrski dopisni urad: V zmislu ljudskega zakona o zemljiški reformi, so začeli danes v Gödöllöju razdeljevati bivša kronska posestva. Vladni zastopnik je izjavil, da je naloga vlade dokazati, da zna bolje vladati, kakor pa stari režim. Kmeti iz Gödöllöja zahtevajo, da se njihova posestva povprečno spopolnijo na 10 orolov. Iz njiv kronske domene, ki so najbližje dotični občin in iz kraljevih parkov hočejo napraviti 500 do 600 orolov vrtov, od katerih imajo tudi delavci pravico. Tudi v Kerepesu so danes začeli z razdeljevanjem bivših kronskih posestev. V prvi vrsti so dobili zemljišče v last nametčenci domene in vsi vojaški, ki so bili na bojišču in so pristojni v občini Kerepes.

Italija.

Pofedelski proletariati v goreni Kam. ki je od časa do časa že vred vojno delat prebivalco italijanski vladi, se sedaj znova eribila, in sicer je eibanje in vrvenje med njimi urecej razburilostu za italijanske državljane. Godrnia in preti, ker vlada še vedno ne odoravi vniagne stanja in ker celo gre elas med ljudstvom, da hodo morda še Kfican znoter pod vročje nekateri letniki. V provinci Belluno prebivalstvo strahla in vlada ne more pomagati. V Lombardiji strahalo kovinski delavci. Italijanski listi nai bi raiše nemotivirali to delavsko vrvenje in svoji deželi, namesto da prinašajo izmišljene vesti o nemirah, razpisujejo razpisoval v Jugoslaviji.

Železničarji, na plan!

Italijanska okupacijska oblast, ki obseja 59 tržajskih železničarjev na 121 let je ker so stopili v stavko tedaj, ko jim ni preostajalo drugega sredstva, s čemur bi branili svoje za pridobitve pravice.

V znamenju protesta proti takemu nasilju, sklicuje splošna žel. org. za Jugoslavijo.

.. javen železničarski shod ..

z dnevnim redom:

Protest proti krutim obsodbam tržajskih železničarjev.

Na shod smo povabili Narodno vlado in zastopstva obeh železniških uprav.

Shod se vrši, dne 22. februarja ob pol šest uri zvečer v Mestnem domu.

Pokrajinske in dnevne vesti.

Vseučiliška komisija ima svojo 8. redno sejo, dne 21. t. m. ob 5. popoldne v palači deželne vlade.

Odvetniška vest. Odvetniški kandidat dr. Ivan V. a s i e je danes pri višem deželnem sodišču v Ljubljani napravil odvetniški izpit z odličnim uspehom. Odvetniško pisarno bo otvoril v Novem mestu.

Ravnateljstvo Slovenske trgovske šole v Ljubljani je bil v kuratoriji seji te šole dne 18. t. m. imenovan Josip Gogola.

Pedestetletnico svojega poklica praznuje tudi gospod Janez Julij Pulko, akcidenčni stavec tiskarne Ig. pl. Kleinmavř & Fed. Bamberg v Ljubljani. Jubilarju stanovski tovariši ob tej priliki iskreno čestitajo!

Stanovanjske razmere za naše dijake v Brnu. Iz visokosolskih krogov v Brnu nam sporočajo, da je pomikanje stanovanj v Brnu silno veliko. Tudi dijak, ki se dobi v Menzi, ni zadovoljen. Dijaki si ne morejo preskrbeti dovoljnih živil, ker jim tudi nemška Avstrija ob meji pobra vse živila, ki jih dobivajo dijaki od doma. Po 4 do 5 dijakov spi v eni sobi, ker si drug druge ne morejo pomagati. Dijakom, ki nameravajo študirati v Brnu, se nasvetuje, da si pred kratko predno gredo v Brno, stanovanje.

Jugoslovanski nehotni polk št. 17 v Rivi v Italiji. Dr. C. Jelenec je poslal v Kandio dopisnico, ki poroča, da se nahaja vsi nehotni polk št. 17 v prijetnem letovišču v Rivi ob Gardskem jezeru. Tam je 44 oficirjev, 2137 mož, 70 vozov in 150 konj. Nemške oficirje so oddali, nemško mostvo tudi. Poveljnik je Slovenec. Dr. Jelenec pravi na oni dopisnici, ki je datirana 9. novembra 1918, da se vrnejo, ko bodo to dopuščala železniške razmere. Do danes polka še ni nazaj, ker tega ne dopuščajo ne železniške, ampak čisto druge razmere.

Ujetniki. Iz Berna poročajo: Japonska in ameriška vlada sta obli priskrbo za »avstro-ogrsko« vietnike od skrajnega vzhoda do Omska. Tam je vietnikov okoli 400.000. Italija je obljubila, da izpusti vsaj invalidne ujetnike. Anglija vrača vse civilne internirance. Francija na obhvala, da prične izpustiti internirance, ki so slabše zdravja.

Za naše tunake na koroški fronti je g. dr. Gerlovič, kateri deluje kot zdravnik v Podroščici, prevzel razdelitev perila 1500 kosov, katerega je nabral damski komite.

Poveljstvo obrambnega odseka v Podroščici se v svojem in v imenu podrejenih vojakov najtežje zahvaljuje za 1500 kosov vseskozi krasnega perila, ki ga je damski komite za zbiranje vojaškega perila v Ljubljani z veliko marljivostjo nabral in ga poklonil braniteljem v Podroščici. Izkazal nam je komite s tem darom veliko dobroto. Sedaj nam je omogočeno uspešno se obraniti gotovih sovražnikov, katerih se ne moremo obrniti s puško v roki. . . Istotako izražamo svojo hvaležnost vsem cenitnim darovalcem perila, ki so podpirali delo zgoraj imenovanega komiteja. Poveljstvo obrambnega odseka v Podroščici.

Današnja »Domovina« prinaša članek »Krvava roka Habsburgovcev« in na podlistek »Postava«. To podlistek je bil spisan med vojno, toda takrat ni mogel iziti, ker bi bil avtorja gotovo spravil pred »kvravo« vojaško justico.

Podporno društvo za slovenske visokošolce v Pragi prosi slovensko občinstvo, ter denarne zavode in korporacije za izdatno gmotno podporo, ker številni slovenski študenti naraščajo, denarnih sredstev na društvo za podpiranje naših visokošolcev nima. Prispevke sprejema g. dr. Karel Sebesta, odvetnik, Praga II, Spálená ul. 9.

Dražba živine in poljedelskega orodja. Dne 25. in 26. t. m. ob 9. dopoldne se bo prodajalo na javni dražbi na graščini Fuzine pri Ljubljani večje število molznih krav, mlade živine ter poljedelskega orodja. Za vsako združbano žival bo moral dati posestnik, ki žival združuje. Vnovčevalnici za živino eno klavno žival.

Roparski napad pri Novem mestu. Poročajo nam: V nedeljo popoldne sta napadla na Ločenski cesti ob novem pokopališču dva vojaka Vidmarjevo Pepeco, služkinjo pri Haselnovi v Krnovem, sta jo vlekla na osamljeno gospodarsko poslopje, jo ranila na rokah in stegnju ter jo prisilila, da se je udala. Vzela sta jej 30 K denarja, na to sta zbežala preko hriba proti Bratnu. Kdo sta ona dva roparja, še ni dogmalo.

Gospod Franc Jurkošek, finančni predstojnik, naznanja svojim tovarišem, da je bil 4. t. m. od nemških tolp pri Purkhal vjet, a 12. t. m. zamenjan ter se nahaja sedaj na dopustu v Brezani, pošta Jesenice. Dolenjsko.

Izvajanje masti in špeha iz Ljubljane. Gospod Franc Marinšek iz Vodmata nas naproša, da konstatiramo, da on ni pisec notic, v katerih se je očitalo gospej Krušič, da izvaša slanino in elico.

Iz Konje nam pišejo: Naš nemški knez Windischgrätz, ki zabavlja ob vsaki priliki čez Jugoslavijo, prireja sedaj tudi predstave veselice in me-

škerade, pri katerih igra glavno vlogo nemški nemški husarji dr. Zenger in Celja. V odlični nemški družbi zabavljajo ti nemškutari vsespok čez Jugoslavijo in nene oblasti. Zadnji čas je že, da merodajne oblasti poskrbe, da se ti Nemci, ki so ostali na naših tleh, obnašajo dostojno in da ne žalijo pošteno Slovence.

Umrl je v Ljubljani na Poljanski cesti g. Josip Javornik. N. v. m. p. Zdravstveno stanje mestne občine ljubljanske. V času od 9. do 15. februarja se je rodilo 13 otrok, umrlo pa je 22 oseb. Za infekcijskimi boleznimi so oboleli v tem času: za legarjem 2 tujca in 2 vojaka, za vrtico 1 domačin in 1 tujec, za kozami 1 tujec iz Metlike, za pegastim legarjem 6 vojakov.

Kultura.

Dijaska predstava v dramskem gledališču. Dijastvo tukajšnjih srednjih šol je večeraj v dramskem gledališču privedlo proslavo Vodnikove stoletnice. Spored je obsejal najprej predavanje o Vodniku, potem dve deklamaciji in naposled Linhartovo komedijo »Veseli dan ali Matijček se ženi«.

V predavanju je govoril temperamentno razložil veliki pomen Vodnikovega kulturnega delovanja: Vodnikovi pesmi »Moi spominke« in »Ilirija oživljena« sta deklamatorja podala z dobrim čuvstvom. V Linhartovi komediji je imelo občinstvo priliko, da je spoznalo nekaj mladih igralcev, ki so tudi preko diletske mere pogodili svoje vloge. Tako je nastopal baron samozavestno z vsemi znaki nekdanjih grajskih potentatov; Matijček je bil odrezav in neugnan, da ga je bilo veselo gledati tu poslušati; Tonček je kot bofeji zaljubljeni dijak kazal lep dar za gledališko umetnost; Zmeškal in Žužek sta bila izborna tipa »besednika na selih«, oziroma »grajnskega kancelirja«; pisar Budalo se je odlikoval z drastično komiko; Gasper pa je bil pianček, ki je takisto spravljal občinstvo v najboljše volje. Gospodični ki sta predstavljali baronico in Nežiko, sta dokaj spretno izvršili svoji nalogi. — Vse je treba priznati, da je bila igra izvrstno proučena in glede znanja vseh nalog naravnost neoporečna. Režiser gospod Zelenik je poskrbel za okusno inscenacijo in ubrano opremo. Odkritostne pohvale je bilo po vsakem dejanju dovolj: vrta mladina na odru jo je tudi pošteno zaslužila. —

Repertoar Narodnega gledališča. Dramsko gledališče: V petek, 21. t. m. »... ulica šte. 15« burka v štirih dejanjih ob pol 8. zvečer za »C« abonement. V soboto, 22. t. m. »Voznik Henschel« drama v petih dejanjih. Izven abonementa ob pol 8. zvečer. Naslovno vlogo igra g. Ignacij Borštnik kot gost. V nedeljo, 23. t. m. popoldne ob pol 3. ljudska predstava ob znižanih cenah. Ivan Cankar: »Jakob Ruda«, drama v treh dejanjih. Izven abonementa. Zvečer ob 7. »Tugomer«, tragedija v petih dejanjih. Izven abonementa. — Operno gledališče: V petek, 21. t. m. ostane gledališče zaprto. V soboto, 22. t. m. ob pol 8. zvečer opera »Manon« za »A« abonement. V nedeljo, 23. t. m. ob pol 8. zvečer opera »Jevgenij Onjegin« izven abonementa.

P. a. abonement! Oni cenitni abonenti, ki so vplačali samo polletni obnema in ki nameravajo tudi za drugo polovico sezone abonirati svoje seje, nat se zlate v gled. pisarni (soba št. 6) v teku prihodnjih dni, kjer se jim vroče tozadevne vstopnice.

Važno za provinco. Radi tehničnih ozirov uprizaritev »Smrt mame Jugo« v nedeljo popoldne ni mogoča, kot je bilo večeraj obljubljeno. Izrula se bo v dramskem gledališču ob znižanih cenah Ivan Cankarjeva drama »Jakob Ruda«.

Društvene vesti in prireditve.

Slovensko zdravniško društvo ima svoj izredni občni zbor v četrtek, dne 6. marca ob 4. popoldne v mestni posvetovalnici na Ljubljanskem magistratu. Dnevni red: 1. Poročilo predsedstva. 2. Löschner. 3. Maderjeva ustanova. 4. Izporemba društvenih pravil. 5. Volitev odbora po novih pravilih. 6. Samostojni predlogi. 6. Eventualia.

Zensko telovadno društvo v Ljubljani naznanja, da se vrši XV. redni občni zbor, dne 28. t. m. ob 5. popoldne na magistratu, z običajnim dnevnim redom. Vabimo cenjene članice in stariše naših gojenk in goincev, da se odzovejo polnočestvino. — Odbor.

Zensko telovadno društvo v Ljubljani zaključiti ta teden do jeseni vnisovalje gojenk v prvem oddelku; v drugi oddelci se sprejemajo gojenke do 15. marca.

Cevljarska zadruga za Ljubljano in okolico vabi vs. člane na sestanek, kateri se vrši v nedeljo, dne 23. t. m. točno ob 4.20 popoldne. Vrši se v prostorih gostine g. Mraka Rimska cesta šte. 4. Zaradi važnih zadev se prosi obilo udeležbe.

»Vrnska Vila« in Ciril Metodova podružnica na Vrnskem priridita v soboto 22. t. m. ob 8. zvečer in v nedeljo, 23. t. m. ob 3. popoldne v salonu g. Kosenine koncert z gledališko predstavo »Starinarica«.

Gospodarstvo.

BORZA V ZAGREBU.

Zagreb, 21. februarja 1919.

Včerajšnja borza je bila posebno živahna. Zlasti so povpraševali za delnicami Brodske menjačnice, Obrtne banke in Hranilnice za Primorje na Sušaku.

V naslednjem kurzu:

	denar	blago
Banka za trgovino in obrt	442	444
Banka i štedionia na Sušaku	505	507
Hrvatska eskomptna banka	1419	1421
Brodska menjačna banka	355	379
Hipotekarna banka	442	448
Hrvatska banka	405	410
Jadranska banka	880	900
Ljubljanska kredit. banka	834	836
Hrvatska kredit. banka	1000	1015
Prva hrvatska štedionica	8300	8350
Zivnostenska	618	—

Ponarejeni 2000-ronski bankovci krožijo po Dunaju. Pri enem poštnem uradu so jih dobili na en dan 20.

Najnovejša poročila.

Posebna braljska poročila »Slov. Naroda«.

ZANTEVE NAŠE DELEGACIJE PO BODOČIH MEJAH JUGOSLAVIJE.

Geneve, 21. ebruarja. Jugoslovanska delegacija je predložila včeraj 20. t. m. 10 šlanski komisiji naslednje zahteve po mejah nove kraljevine SHS. Meja naj teče od Tržica čez Kormin do Pontebe, od tod čez Šmohor severno Beljaka in Celovca, približno 10 km severno Drave do Rabe. Po Rabski dolini ob Krki, Muri in Dravi do južno Pečuha na Ogrskem, Od tod v komitat Arad, kjer gre severno mesta Subotice tako, da Subotica pripada še Jugoslaviji, med tem ko spada mesta Arad in Segedin še k Ogrski. Tu se okrene meja južno proti Donavi ter gre ob Donavi do Lom Palanca, od koder zavije po bolgarskih tleh do doline reke Strune, od kjer jo zavije proti zapadu do Ohridskega jezera in potem po Crnem Drinu severno do izliva južno Skadra.

JUGOSLOVANSKO VPRAŠANJE IN ČRŠKO-JUGOSLOVANSKI KORIDOR

Geneve, 20. februarja. Glede jugoslovanskega vprašanja se vrše živahna pogajanja za kulisami med obema strankama. Delujeta dve komisiji. Nekateri viri zatrjujejo, da vprašanje česko-jugoslovanskega koridora ne bo rešeno popolnoma v našem smislu, pač pa užitvo Jugoslavlani v jadranskem, makedonskem in južno ogrskem vprašanju vsestransko podporo.

VENDAR SPORAZUM?

Geneve, 20. februarja. »Journal de Geneve« od četrta ima uvodnik o Italiji in Jugoslaviji, kjer namigava, da se bo laško-jugoslovanski spor rešil v priateljskem sporazumu.

JUGOSLOVANSKI PREDLOGI IN »CORRIERE«.

Geneve, 20. ebruarja. »Corriere« pravi, da pomenja predlog jugoslovanske delegacije, naj spor razsodijo Amerikanci, oziroma Wilson, atentat na Zvezo narodov. V istem tonu piše vse italijansko časopisje.

MINISTRSKI SVET V RIMU.

Geneve, 20. februarja. 19. februarja je imel ministrski svet v Rimu dolgo sejo, v kateri so razpravljali vprašanje amnestije, pečali se z usodo »neodrešenih« (sedaj »odrešenih«?) dežel in z jugoslovanskim vprašanjem. Predlog o razsodišču je ministrski svet soglasno odklonil. (Hvala Bogu, da Rim ni Pariz! Op. uredn.)

LAŠKI PARLAMENT.

Geneve, 20. februarja. Laška zbornica se sestane 27. februarja.

LAHI IN BOLGARI.

Geneve, 20. februarja. Senzacija vzbuja članek »Idea Nazionale«, v katerem toplo priporoča in zagovarja zvezo med Lahii in Bolgari. (Tudi privatna poročila govore o veliki laški propagandi, ki se razteza od Crne gore in Albanije preko Makedonije na Bolgarsko. — Op. ur.)

POSVETOVANJE V PARIZU.

Geneve, 20. februarja. V ospredju političnih razprav v Parizu stoji trenutno: jugoslovansko, rusko in avstrijsko - nemško vprašanje.

PLEBISCIT V ZASEDENEM OZEMLJU?

Geneve, 20. februarja. Ker je videti, da predlog o razsodišču ne bo obveljal, poskušajo Jugoslavlani z drugo metodo in nameravajo predlagati plebiscit. Tako piše član delegacije v tork v »Journalu«. Francoski krogi, katere je predlog o razsodišču neprijetno dirnil, so s plebiscitom bolj zadovoljni.

KAJ POROČA UREDNIK »TEMPOV«.

Geneve, 20. februarja. Rivet objavlja v »Tempu« tri intervjuje s hrvatskimi politikmi, med temi enega z dr. Prebegom, znanim frankovcem, in enega z Radičem, vodjo seljačke stranke. Oba se zavzemata za republiko in nastopata proti Veliki Srbiji. Radič se je izjavil dalje za podonavsko federacijo in za sporazum med Jugoslavlani, Čehi in Romuni.

PRIKLOPITEV NEMŠKE AVSTRIJE K NEMČIJI.

Geneve, 20. februarja. Francoska vlada je objavila glede priklopitev Nemške Avstrije k Nemčiji sledečo informacijo: Francija je odločena, da se z vsemi razpoložljivimi sredstvi upira združitvi, ker vidi v njej veliko nevarnost za evropski in svetovni mir in ker je mnenja, da ne odgovarja nameravana združitve niti željam, niti interesom prebivalstva Nemške Avstrije. — Tako poroča pariški poročevalec »Basler Nachrichten«. Po naših informacijah stoji dva načrta v ospredju: nekateri francoski krogi se potegajo še vedno za podonavsko federacijo, katerim pomaga tudi peščica Angležev, pretežna večina Angležev in Amerika pa stoji na stališču, da mora postati Nemška Avstrija nevtralna država pod zaščito veselih. Za priklopitev Nemške Avstrije k Nemčiji se poteguje samo Italija.

PREMIERJE Z NEMČIJO.

Geneve, 20. februarja. Kakor se čuje, bodo Nemčiji predložili definitivno ugotovljeno besedilo premirja šele začetkom aprila. Dovolili li bodo teden odloga za premisek, ali sprejme pogoje ali ne. Mogoče je, da bo besedilo predloženo že prej, nikakor pa ne pred povratkom Wilsonovim.

ATENTAT NA CLEMENCEAU.

Geneve, 20. februarja. Atentat, ki je izvršen na francoskega ministrskega predsednika, je vzbudil v Parizu veličinsko senzacijo. Selošno sodijo, da izvirata atentat od boljševiške strani. Politično stališče Clemenceaujevo in mogoče.

va že itak velika popularnost je znatno pridobila.

AMERIKA IN RUSIJA.

Geneve, 20. februarja. Kljub vsem nasprotnim poročilom vztrajajo Amerikanci pri svoji zahtevi, da se vrše pogajanja z Rusi na otoku Prinkipo. Profesor Herron je odpotoval že predvčerajšnjem preko Zeneve v Carigrad.

»AUSTRIA ERIT IN ORBE ULTIMA«.

Geneve, 20. februarja. Avstrijsko vprašanje in likvidacija stare monarhije pride na vrsto nazadnje.

Teletonska poročila »Slov. Naroda« iz Zagreba.

POTOVANJE PREDSEDNIKA IN PODPREDSEDNIKA DEZELNE VLADE V BEOGRAD.

Zadreb, 21. februarja. Predsednik dr. Brejc, podpredsednik dr. Žerjav, minister dr. Kramer in poslanik Pogacnik so prispeli snoči ob 1/8. uri v Zagreb ter se podali v bansko palačo, kjer so se vršile važne gospodarske konference. Ob 1/11. uri so se odpravili v spremstvu ministrov Svetozarja Pribeževića in dr. Lukinića v Beograd. — »Narodna politika« poroča o tej gospodarski konferenci, da sta se je s hrvatske strani udeležila ban dr. Paleček in podban dr. Budisavljević in da je šlo za prehrano Slovenije, ki se nahaja v prehranbeni krizi, ker ima moke samo še za 8 dni. Hrvatska zemaljska vlada naj bi dala Sloveniji žita in od nje dobila v zameno premoga.

POSVETOVANJA HRVATSKO-SRBSKE KOALICIJE.

Zagreb, 21. februarja. Zadnje dni so se vršila v Zagrebu posvetovanja hrvatsko - srbske koalicije, na katerih se je obravnavalo zlasti vprašanje dolžne kandidatov za narodno predstavništvo. O posvetovanjih se bo izdal poseben komuniké, ki pa do sedaj še ni izšel.

FUZIJA MUSLIMANSKIH STRANK V BOSNI IN HERCEGOVINI.

Sarajevo, 21. februarja. Med bosansko - hercegovskimi muslimanskimi političnimi strankami se vrše že dalj časa pogajanja o fuziji vseh muslimanskih strank. Gre tu zlasti za muslimanske stranke okrog »Vremena« in »Jednakosti« v Sarajevu in za stranko v Tuzli. Struje okrog »Vremena« in tuzlanska zastopati separatistično stališče, struja okrog »Jednakosti« pa zastopa stališče polne državne enotnosti in je vstopila v JDS. Skupina okrog »Vremena« se bo najbrže kot samostojna stranka razpustila in bodo tudi njeni člani vstopili v novoustanovljeno JDS.

STARČEVIČANSKI DELEGATI ZA NARODNO PREDSTAVNIŠTVO.

Zagreb, 21. februarja. Starčevićanska stranka je izvolila za parlament naslednje delegate: dr. Ante Pavelić, ministra dr. Živko, Petričić, Cezar Akacića, Ivan Peršića, Ivan Kovačevića, dr. Ivo Krnica, Kerubin Segvića, dr. Nikola Winterhalterja, dr. Svetozar Ritiga, dr. Grga Angelinovića, dr. Lavoslav Hanžeka, dr. Eugen Laxa, dr. Radovan Markovića, dr. Ladislav Polića in dr. Jovo Banjanina. — Pri sestanku stranke so bile sprejete med drugim tudi naslednje resolucije: Država SHS naj bo osnovana na ustavnih in demokratičnih načelih, na podlagi najširše avtonomije. Starčevićanska stranka sicer sodeluje v ministstvu, ne odobrava pa vsled tega postopanja vseh ministrov. Svojemu zastopniku v kabinetu, dr. Petričiću izraža stranka svoje zaupanje. Centralno politiko bo stranka vedno pobijala, ker podpira taka politika naše notranje in zunanje sovražnike. — Zemlja naj pripade onim, ki jo v resnici obdelujejo. Zato naj se razlasti veleposestva in posestva dinastij. Agrarna reforma naj se izvede ustavno. Izvede naj se dalekosežna reforma v prid delavstva. Pripravi naj se vse za izvedbo socijalizacije velike industrije. Pri urejevanju valute naj se postopa previdno. Vlada se ne sme prenegajati, da ne povzroči nenaravnega znižanja naše valute.

ČIŠČENJE NA HRVATSKEM.

Zagreb, 21. februarja. Danes izide v službenih »Narodnih novinah« banovala naredba, s katere se odpusča 20 višjih uradnikov, kompromitiranih pod starim režimom.

IZ ZAGREBSKEGA MESTNEGA SVETA.

Zagreb, 20. februarja. Mestni svet je v svoji včerajšnji seji sklenil pozvati narodno predstavništvo, da naj v eni prvih sej izstavi moderen volilni red za vsa samoupravna mesta. — Vseučiliški trg se prekrsti v Wilsonov trg.

Poročila ljubljanskega korespondenčnega urada.

UMOR BAVARSKEGA MINISTRskega PREDSEDNIKA KURT EISNERJA.

Berolin, 21. februarja. (Ljub. kor. urad.) Iz Monakovega poročaja, da se je tamkaj izvršil nov prevrat. Ministrskega predsednika Kurt Eisnerja so umorili.

Berolin, 21. februarja. (Ljub. kor. urad.) Ministrskega predsednika Kurt Eisnerja je ustrelil od zadaj poročnik grof Arco - Valley. Ministrski predsednik je dobil dva strela v glavo in je bil.

na mestu mrtve. Atentatorja je ustrelila straža in se bori s smrtno.

Monakovo, 21. februarja. (Ljub. k. ur.) V deželnem zboru se je izvršil atentat tudi na ministra Auerja. Ko je ta ravno izražal svoje ogorčenje nad umorom ministrskega predsednika, je neki mož z vojaškim plaščem in civilnim klobukom ob levih izhodnih vratih oddal na ministra Auerja več strelav. Tudi z galerije so pričeli streljati. Poslanec se je polastila panika. Minister Auer je težko ranjen v levo stran prsi, Poslanec Osel je bil smrtno zadet. Dva ministerijalna uradnika sta težko ranjena.

CHURCHILLOV GOVOR O NEMČIJI.

London, 19. februarja. (Lj. kor. ur.) Po vesti Reuterjevega urada je Churchill izjavil v govoru pri zajtrku v Mansion house: Preskrbljeno je, da Nemčiji ne bo mogoče, za te generacije začeti nevnanne vojne. Da se prepreči nova vojna in da se zagotovi poplačilo narajene škode, je treba imeti ob Renu nekaj časa močno in dobro organizirano brambo. Ta bramba naj ne bi bila vzpostavljena na temelju prostovoljne sistema, marveč na temelju občne službene dolžnosti.

London, 20. februarja. (Lj. kor. ur.) Dunajski kor. urad poroča: V svojem govoru v Mansion house je izjavil Churchill še: Leto 1919. se namerava obdržati približno 900.000 mož pod orožjem. Nemčija more plačati le, ako se ji zagotovi gospodarsko življenje. To ji ne bo mogoče, ako se izstrada po blokadi.

NEMIRI V BUDIMPEŠTI.

Budimpešta, 26. februarja. (Lj. k. u.) Glasom Dunajskega korespondenčnega urada poroča ogrski kor. urad: Brezposelnost so imeli danes v redutnem poslopju zborovanje, ki se ga je udeležilo približno 3 do 4000 ljudi. Po zborovanju je odšla tisočglava množica pred uredništvo socialdemokratskega lista »Nepszava« v ulici Contyjevci, razgrajala proti listu in grdila socialdemokratsko stranko; redarji so poskušali razkropiti množico. Nenadoma je nekdo ustrelil iz okna sosednje hiše. Začelo se je splošno streljanje. Pozneje so metali tudi ročne granate, ki so ranile več ljudi. Mrtvih je bilo baje 4, ranjenih pa 24, razen dveh so vse te žrtve člani redarstva. Med ranjenimi imajo 4 tako težke rane, da bodo komaj živeli do jutri. Nekaj minut po streljanju je dospel velik vojaški in redarski oddelek in zapri ceste v okolici; nato se je polagoma vrnil mir. Ogrska deželna stranka komunistov najodločneje trdi, da se ni udeležila teh demonstracij.

Budimpešta, 20. februarja. (L. k. u.)

Glasom Dunajskega kor. urada poroča ogrski kor. urad: Predstojništvo železninskih in kovinskih delavcev je v današnji seji sklenilo začeti jutri stavko zaradi demonstracij, ki so jih komunisti vzpiorili zoper socialdemokratski organ »Nepszava«.

NAD

66% mlo za britje!

Se dobi v vsaki množini. Komad 50 gr stane 2 K.

Razpisa:

1950

Janko Pintar, Sp. Šiška, Ljubljana.

Knjigovodja

(v lesni stroki izvežbana reprezentančna oseba) za premogokop se sprejme. Ponudbe pod „Knjigovodja“ na

Anončno pisarno Al. Matelič, Ljubljana, Kongresni trg št. 3 I. nadstr.

2172

Mesarske tehtnice

lastnega izdelka ima v zalogi trdka

KAROL USAR, Maribor n. D.

Grajska ulica šte. 28.

Tovarna vsakovrstnih tehtnic.

Cene zmerne. — Popravila točno in ceno.

Hlačovina, Sukno.

Razno blago za ženske obleke. Moške, ženske in otroške nogavice.

Moške hlače. Ženski predpasniki. Rokavice.

In razno drugo manufakturno blago.

Se dobi:

na Francovem nabrežju št. 1

v Ljubljani

po zelo nizkih cenah, dobri in to ni postrežbi.

2169

Pridi in oglej si vsak!

Vabilo.

Prometno društvo na Bledu priredi v nedeljo, dne 23. februarja ob 3 uri popoldne v Blejskem domu shod za tujski promet.

Na ta shod se vabijo vsi zainteresirani z Bleda in okolice. Dnevni red bo zelo važen in se bo bavil s prebujo letošnje sezone, s poročilom o velikih škodah, nastalih vsled vojne in razgovor o tem, kako se te težke rane zacelijo; zahtevala se bodo reorganizacija tujkega prometa za celo Slovenijo in preporod vseh lokalnih organizacij. Shoda se udeležijo tudi zastopniki poverjenstva za javna dela, zato se pričakuje obilna udeležba interesentov.

Št. 210.

Razpis.

V področju deželne vlade za Slovenijo v Ljubljani je popolniti 18 mest cestarij na državnih cestah in sicer 6 v stavbnem okraju celjskem, 6 v kranskem, 1 v ljubljanskem, 2 v novomeškem in 3 v slovenjegraškem z mesečno mezo 60 K, pravico do 8 štiriletnic po 6 K in nagrado za službeno stanovanje v letnem znesku 100 K za one, ki niso nastanjeni v erarični cestarski hiši.

Za čas veljavnosti navedbe o draginskih dokladah se izplačujejo le-te po določilih navedbe z dne 11. septembra 1918 drž. zak. št. 333.

Pravilno kolkovane prošnje za ta mesta je vložiti pri stavbenem uradu deželne vlade za Slovenijo v Ljubljani (Bleiweisova cesta 13), ali pa pri vodstvu dotičnega stavbenega okraja do dne 31. marca 1919.

Prošnji je treba priložiti:

1. Rojstni (krstni) in domovinski list,
2. dokument o izvršeni vojaški službi,
3. uradno zdravniško spričevalo o telesni sposobnosti za cestarsko službo,
4. spričevalo o нравnosti,
5. dokazilo, da je prosilec več slovenščini v besedi in pisavi.

Mesto se podeli definitivno po enoletnem zadovoljivem službovanju, onim pa, ki so v cestarskih poslih že izvežbani, takoj z imenovanjem.

Prosilci, izurjeni v kakšni stavbeni obrti, nadalje oni, ki so bili že pri vzdrževanju cest kot stalni delavci zaposleni in vojni invalidi, ki so sicer sposobni za tako službo imajo prednost pri podelitvi izpraznjenih mest. V ostalem si pa deželna vlada pridržuje proste roke glede podelitve služb.

V Ljubljani, dne 11. februarja 1919.

Inž. Bloudek.

Posrti neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretresujočo vest, da je naš iskrenoljubljeni, nepozabni oče, stric in svak, gospod

Josip Javornik

v četrtek, dne 20. t. m. ob 8. uri zvečer nenadoma preminil.

Pogreb dragega pokojnika bo v soboto, dne 22. svečana 1919. ob polu 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Poljanska cesta št. 57, na pokopališče k Sv. Krištofu. Sv. maše zadušnice se bodo darovale v župni cerkvi Sv. Petra v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 21. svečana 1919.

Adolf, Josip in Ivan, sinovi, ter žalujoči ostali.

Zbiranje plemenitih žensk: 2257

Vagon bakrovega optja: 2225

Gospodinja: 2245

Učenka: 2246

Natakarica: 2249

Spretnega urarskega pomočnika: 2183

Zganje: 1933

Dobra kuharica: 2256

Naprodaj: 2253

Gosnica: 1858

Dve izurjeni šivilji: 2255

Učitelj: 2253

Narodno nošo: 2229

Ugođen nakup: 2253

Mesarski pomočnik: 2223

Zemljišče na prodaj: 2247

Kot oskrbnik: 2141

Inteligentna gospodinja: 2078

Dve enonadstropni hiši: 2241

Milo: 2241

Ženitna ponudba: 2221

Knjigovodinja: 2252

Pisarniški sluga: 2252

Gospodinja: 2252

Ženi se!: 2222

Prva kranjka medicinske drogerije: 4798

Krema za britje: 4798

Milo za britje: 4798

Ženi se!: 2222

Prva kranjka medicinske drogerije: 4798

Krema za britje: 4798

Milo za britje: 4798

Ženi se!: 2222

Prva kranjka medicinske drogerije: 4798

Krema za britje: 4798

Milo za britje: 4798

Ženi se!: 2222

Prva kranjka medicinske drogerije: 4798

Krema za britje: 4798

Milo za britje: 4798

Ženi se!: 2222

Prva kranjka medicinske drogerije: 4798

Krema za britje: 4798

Milo za britje: 4798

Ženi se!: 2222

Može hoto in divan: 2239

Pisalne stroje: 2205

Natša: 2244

Učenka: 2243

Karbid: 1068

Gostilna: 2209

Več sežnjav (klatfjev) subih drva: 2240

Klavir: 2251

Učenka: 2248

Balančno in decimalno tehtnjo in registrirno blagajno: 1434

Sveža jajca: 2215

Kantica: 2228

Prodaja se selonska obleka: 2114

Fotograf: 2192

Prodajalica: 2204

Trgovina z mešanim blagom: 2192

Kuhar: 2238

S 35 000 K: 2128

Mesja: 2171

Krema za britje: 4798

Milo za britje: 4798

Ženi se!: 2222

Prva kranjka medicinske drogerije: 4798

Krema za britje: 4798

Milo za britje: 4798

Ženi se!: 2222

Prva kranjka medicinske drogerije: 4798

Krema za britje: 4798

Milo za britje: 4798

Ženi se!: 2222

Prva kranjka medicinske drogerije: 4798

Krema za britje: 4798

Milo za britje: 4798

Ženi se!: 2222

Prva kranjka medicinske drogerije: 4798

Krema za britje: 4798

Milo za britje: 4798

Ženi se!: 2222

Prva kranjka medicinske drogerije: 4798

Krema za britje: 4798

Milo za britje: 4798

Ženi se!: 2222

Prva kranjka medicinske drogerije: 4798

Krema za britje: 4798

Milo za britje: 4798

Pozor, županstva in posestniki!

Prodaja se več tisoč metrov

bakrene izolirane žice

za električno napravo. — Kakovost prvovrstna, cena po dogovoru. Pisma pod št. 20.00 pošto ležeče v Kamniku.

2250

Naročite

na najbolje navodilo (recept), kako se napravi dobra domača pijača po ceni; kakor vino, ribizljevo vino, vermet, jabolčnik in brusovec. Vsak ga lahko doma pije. — Proti plačilu K 6— na moj naslov pošiljam vsakemu vsa natančna navodila (Rec.)

Odprite oči: Bogat zaslužek!

Naslov: kemičen laboratorij VINSKA KLET P. W.

Posta: Storo j. z. Spod. Štajersko

Modniatelj M. ŠARC

Sprejemne ure od 10.—12. dopoldne in od 3.—7. popoldne.

Ljubljana, Kongresni trg 4./I.

(Gerberjeva hiša).

JOSIP VERLIČ
trgovac in posestnik

ANICA VERLIČ roj. OVČJAK

poročena 19. svečana 1919.

LJUBLJANA

Vsakega državljanu kraljevine SHS dolžnost je, da se zanima za javna vprašanja. Demokratsko glasilo za kulturo, politiko, gospodarstvo in socialna vprašanja je polmesečnik

„RAZMAH“

Ta revija začne izhajati v februarju in bo prinašala prispevke najboljših ali mlade jugoslovanske demokratske generacije.

Radi dragih papirja in visokih tiskarskih stroškov bomo tiskali le toliko izvodov „RAZMAHA“ kolikor bo prišlo našim naročnikom. Zato prosimo, da se naročniki brez odloga, oglašajo. Kot polmesečnik bo stal „RAZMAH“ do konca tekočega leta 25 K. Naročila sprejema Tiskovna zadruga v Ljubljani. Šodna ulica 6.

Štev. 2523

2224

RAZGLAS.

Promet s plemensko živino.

Z naredbo poverjenstva za kmetijstvo z dne 30. dec. 1918. št. XXIX, se je proglasil promet s plemensko govejo živino prostim. Vsled vsestranske zlorabe se ta naredba glasom sklepa Narodne vlade z dne 13. januarja 1919 v polnem obsegu razveljavlja in v veljavo stopijo zopet vsi predpisi in določila, ki so obstojali pred uvedbo zgoraj navedene naredbe.

Promet s plemensko govejo živino se vrši odlozi zopet izključno le pod nadzorstvom vnovčevalcev za živino in mast v Ljubljani, oziroma njenih zastopnikov. Prestopki se bodo najstrožje kaznovali.

Mestni magistrat ljubljanski, dne 17. februarja 1919.

Št. 210.

Razpis.

V področju deželne vlade za Slovenijo v Ljubljani je popolniti nastopne službe:

- a) tri mesta cestnih mojstrov, in sicer dve v stavbnem okraju kranskem s sedežem v Jesenicah in Tržiču in eno v stavbnem okraju celjskem s sedežem v Celju;
- b) dve mesti rečnih mojstrov, in sicer pri Savinji s sedežem v Celju in pri Dravi s sedežem v Ptujju s prejemki, določenimi po zakonih z dne 25. januarja 1914, drž. zak. št. 15 in 16, z dne 25. septembra 1908, drž. zak. št. 204 in 26, decembra 1899, drž. zak. št. 255 in po ministrski naredbi z dne 24. septembra 1908, drž. zak. št. 234, glasom katerih znaša temeljna plača 900 K pri podčastnikih, ki so služili pri vojakih več kot tri leta, 980 oziroma 1060 K, nadalje z aktivitetno doklado, ki znaša 30 % osnovne plače, letnim pavšalom za službeno obleko v znesku 160 K, in obhodninskim pavšalom v znesku 100 K za 1 miriameter in leto. Za čas veljavnosti navedbe o draginskih prispevkih se izplačujejo draginska doklada po določilih navedbe z dne 11. septembra 1918 drž. zak. št. 333 in 15 % povešek obhodninskega pavšala. Svojeručno pisane in pravilno kolkovane prošnje za ta mesta je vložiti pri stavbenem uradu deželne vlade za Slovenijo v Ljubljani (Bleiweisova cesta 13)

do dne 31. marca 1919.

Prošnji morajo biti priloženi sledeči dokumenti:

1. Rojstni (krstni) in domovinski list;
2. vojaški certifikat, ali kak drug dokument o vojaški službi proslilčevi;
3. uradno zdravniško spričevalo o telesni sposobnosti za to službo;
4. spričevalo o нравnosti;
5. dokazilo, da je prosilec več slovenščine v besedi in pisavi, da zna risati, v kolikor je to za stavbnega empirika potrebno in pri prošnjah za službo rečnega mojstra tudi, da je izvežban čolnovodja.

Mesto se podeli najprej za leto dni provizorno, potem pa ob zadovoljivem službovanju in po izvršenem izpitu, ki ga je napraviti najpozneje tekom treh let definitivno.

Podčastniki-certifikatisti, ki so si pridobili certifikat v smislu zakona z dne 19. aprila 1872, drž. zak. št. 60, dalje prosilci, ki doprinejo dokaz o izvršeni praksi stavbnega empirika in o izučanju zidarske obrti, ter vojni invalidi, če so sicer sposobni za tako službo in če ustrezajo vsem pogojem za zaproseno službo, imajo prednost pri podelitvi izpraznjenih mest.

Izurjenost v kolesarenju je neobhodno potrebna. Za vlozene prošnje za ta mesta je v smislu predstojenih zahtev izpolniti. V ostalem si pa deželna vlada pridržuje proste roke glede podelitve služb.

V Ljubljani, dne 11. svečana 1919.

Inž. Bloudek.